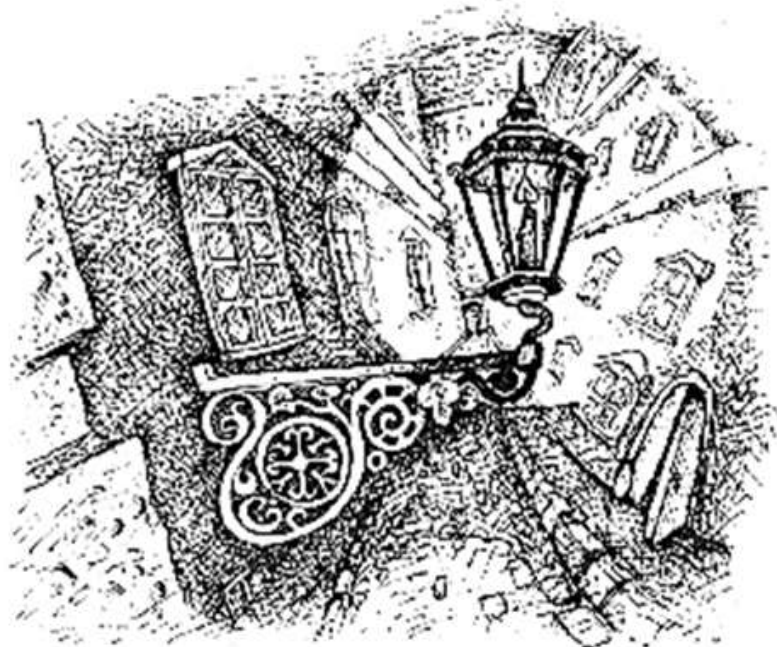

Václav Šuplata

illusion

ilustrácie Ján Valter

Strach

Nad dverami bytu doktora Pózika sa rozozvučal zvonček. Nesmelo, ale naliehavo.

Doktor otvoril dvere, lebo spíňal všetky k tomu potrebné podmienky; bol doma, vedel čo znamená, keď sa ozve zvonček pri dverách, a napokon bol slušne vychovaný - veď bol doktor.

Pred dverami nerozhodne prešľapával Pózikov sused Dohoš.

„Pán sused! Čože vás privádza?“ opýtal sa doktor a tváril sa profesionálne, napriek tomu, že bol len v domácom župane.

Subtílny učiteľ hudby len ťažko zo seba dostal:

„Mám problém,“ a aj to znelo, akoby to bolo tajomstvo.

„Len jeden? Tak to máte moju úprimnú závisť!“ zažartoval žoviálne doktor a jednou z rúk naznačil host'ovi, aby vošiel.

Vo svojom prepychovo zariadenom byte - veď bol doktor - ponúkol host'ovi na dočasné použitie jedno z kresiel. Sám si sadol do druhého, a na tvári sa mu objavilo - „Počúvam vás!“

Sused Dohoš prečítal túto nemú výzvu, a akoby chcel mať všetko čo najskôr za sebou, spustil:

„Pán doktor; ja to už nevydržím! Ešte ako dieťa som trpel strachom, a do dnes som sa z neho nevylicil. Budete sa mi asi smiať, ale trápi ma neprekonateľný strach z tmy pod posteľou. V noci nedokážem ani len dať nohu z postele, a tak sa nemôžem ísť v prípade potreby ani napiť, ani sa nemôžem ísť v prípade potreby... ani sa nemôžem ísť v prípade potreby.“

Doktor Pózik sa blahosklonne usmial:

„Nemáte vôbec dôvod na nejaké komplexy. Nie ste sám, kto má tento problém. Myslím pravdaže na ten strach. Kde-kto si myslí, že má pod posteľou strašidlá.“

„Aj vy?!“ opýtal sa s nádejou sused Dohoš.

„Nie, tak som to nemyslel,“ usmial sa opäť doktor Pózik. „Ale už som sa s tým stretol. Práve preto mám po ruke osvedčený liek na váš problém.“

Vstal, z jednej z množstva zásuviek vytiahol nevel'kú baterku a podal ju učiteľ'ovi. „Ešte dnes si kľaknete k posteli a nekompromisne zasvietite do tej nešťastnej tmy pod ňou! Sám sa presvedčíte o nezmyselnosti vášho strachu.“

„To nedokážem,“ opantalo suseda Dohoša opäť zúfalstvo a bol ešte subtílnejší.

„Dokážete; len odvalu!“ zatváril sa doktor povzbudivo. „Vonku je už tma, môžete to urobiť hneď teraz, keď prídete domov.“

Učiteľ hudby sa pobral k odchodu a vyzeral ešte o čosi ďalej, ako na pokraji síl.

„Škoda, pán doktor; dúfal som, že sú na to nejaké tabletky.“

Doktor Pózik - napriek tomu, že bol doktor - pochopil, že tu slová nepomôžu. Upravil si župan a priateľsky chytil zrúteného učiteľ'a okolo ramien.

„Pôjdem teda s vami a urobíme to spolu.“

Učiteľ'ovi Dohošovi sa vrátila farba do tváre.

V omnoho skromnejšom byte učiteľa Dohoša - veď nebol doktor - sa internista Pózik ujal velenia. „Nerozsvecujte!“ prikázal. „Strach treba vykoreniť od samej podstaty!“ takmer zacitoval jednu z učebníc patológie.

Pri svetle baterky sa snažil dostať do spálne. Po návšteve toalety, kúpeľne a špajzy, sa mu to napokon podarilo; viac izieb už učiteľ totiž nemal.

Pri posteli si doktor kľakol a povzbudivo sa pozrel na suseda. Uvedomil si však, že sused v tme nemôže vidieť jeho povzbudivý pohľad, a preto si baterkou zasvietil do tváre.

O učiteľa hudby sa pokúsil kolaps.

Doktor Pózik nechápavo, ba až opovržlivo, pokrútil hlavou a svetelný lúč bez prípravy namieril pod posteľ.

Skôr ako stratil vedomie následkom infarktu, začul ešte, ako jeden z priesvitných duchov, ktorých sa pod posteľou tlačilo asi zo šesť, smutne povedal kolegom:

„Je zle priatelja; má baterku!“

Môj cudzí kabát

Bola to len chvíľa; čas medzi naliatím a vypitím jediného pohárikú Becherovky; čas medzi zapálením cigarety a uhasením ohorku. Čas, za ktorý v kabáte visiacom v šatni nestihne vari ani vychladnúť teplo toho, čo ho tam odložil.

Nikdy mi nenapadlo uvažovať o živote kabátov čakajúcich v šatniach kaviarní.

Vyšiel som do chladnej noci, vyhrnul golier a zasunul ruky do vreciek. V jednom vrecku som nahmatal načatú škatuľku cigariet, v druhom zapalovač. Ani jedno z toho nebolo moje.

Všetko ostatné áno; doklady, ktoré policajtom, vrátnikom a poštárom zaručujú, že ja som naozaj ja; kľúče, ktorými pri troche šťastia a trezlivosti otvorím dvere, za ktorými je moje doma; starý cukrík, ktorý si odkladám na horšie časy, a keďže ho stále mám, tak mi pripomína, že horšie časy ešte nenastali; niekoľko drobných mincí v nádeji, že mi raz môžu chýbať pri platení nejakej väčšej sumy; zatúlaná zápalka pre prípad, že by som náhodou našiel prázdnu škatuľku; pokrčený zoznam potravín, ktoré som mal kúpiť, no nekúpil, lebo som ten zoznam v obchode nemohol nájsť, i starý lístok na autobus, keby som náhodou potreboval ísť autobusom a zlacnelo by cestovné. Všetko bolo moje.

Všetko okrem tej škatuľky cigariet a zapalovača.

Nechápal som ako k tým veciam mohol môj kabát prísť. Kedy a kde? Kedy, keď som bol v kaviarni len chvíľu, a kde, keď už bolo všade pozatvárané?

Možno mu jedno i druhé daroval v šatni iný kabát, ktorý sa v ten večer rozhodol prestať fajčiť.

Pri tejto myšlienke som chvíľu hľadal, čo mu za to dal môj kabát, no nechýbalo mi nič. Kabáty asi nerozmýšľajú ako ja.

A tak som si s kabátom zapálil.

Šli sme spolu mrazivou nočnou ulicou, a aby som sa mu za tú cigaretu aspoň trochu odvdáčil, postál som chvíľu pred výkladom obchodu s odevmi.

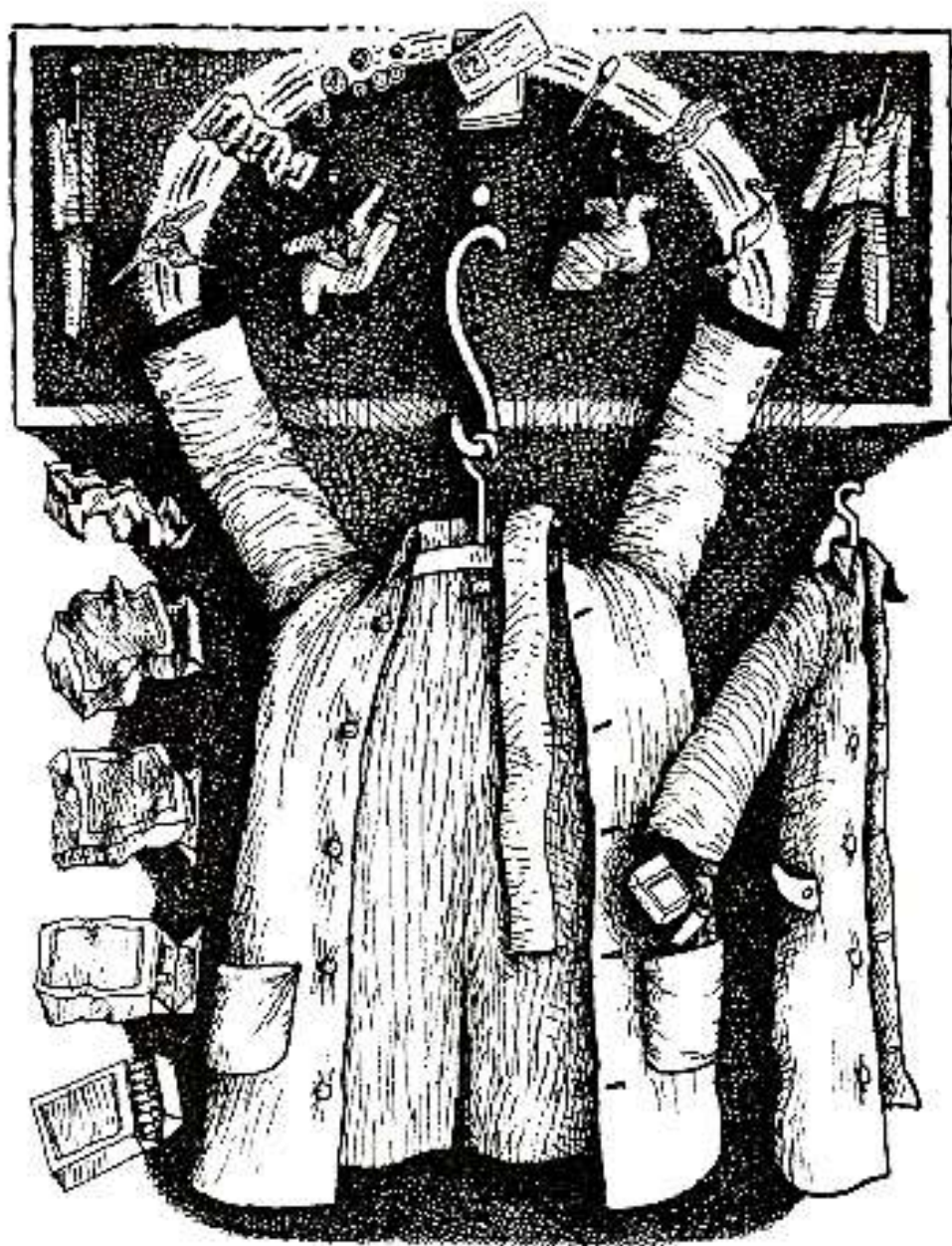
Ja osobne sa pred takým výkladom nudím, ale na druhej strane, ktovie čo si myslí on, keď si ja prezerám titulné strany porno časopisov za sklami novinových stánkov?

Aj keď... Niekedy musí byť nádherné byť kabátom.

Keď som nadránom dofajčil poslednú cigaretu a do koša hodil pokrčenú škatuľku, uvedomil som si, že to vlastne bolo odo mňa chrapúnstvo.

Hneď ráno musím zbehnúť kúpiť kabátu novú škatuľku.

A postojím trochu dlhšie aj pred tým výkladom.

Minca

Nemám rád, keď sa dočítam, že niekto našiel niečo v prachu cesty, ale tá minca, ktorú som našiel ja, ležala práve tam. Keď som ju zdvihol, zostal dokonca po nej v tom prachu otláčok.

Tenká, nepresná, akoby ju niekto ručne vystrihol; zájdená a špinavá. Po dotykoch tisícov prstov zošúchaná tak, že na jednej strane sa dá už len podľa siluety spoznať korunovaná postava so žezlom v jednej a sediacim dieťaťom v druhej ruke. Na rube ťažko definovateľný erb s kráľovskou korunou na vrchu. Napriek tomu sa s trochou snahy dá prečítať rok vyrazenia - 1707.

Bol to rok, v ktorom podpísalo Anglicko so Škótskom zákon o únii a začal sa používať oficiálny názov Veľká Británia.

Bol to rok, v ktorom sa narodil Carlo Goldoni.

Johann Sebastian Bach mal vtedy dvadsaťdva a svet ani netušil, že o necelých päťdesiat rokov sa narodí iný Johann, Wolfgang von Goethe, a sedem rokov po ňom iný Wolfgang, Amadeus Mozart.

V tom čase niekde v Uhorsku devätnásťročný Juraj Jánošík začínal svoju cestu k nesmrteľnosti, hoci do jeho popravy zostávalo už len šesť rokov.

Uprostred tohto všetkého kdesi ktosi vyrázil mincu, ktorá mi teraz ležala na dlani.

Taká minca sa nehádže len tak pre šťastie za seba; hoci, možno práve vďaka tejto povere som ju našiel ja.

Vopchal som mincu do malého vrečka na veste, a už vtedy som vedel, že kým sa sama nerozhodne inak, budeme chvíľu žiť spolu... teda chvíľu z jej pohľadu; pre mňa to môže byť celý zvyšok života.

Zašli sme do neďalekej kaviarne; mali sme si predsa toľko toho čo povedať.

Žmolil som mincu medzi prstami, možno rovnako ako kedysi dávno niekto, kto si za ňu na rínku kúpil hoci od pekára peceň chleba. Pekár ňou potom zaplatil krčmárovi za holbu vína a krčmár ju možno ešte v tú noc v zapadnutej uličke vlačil do dlane mladej kurtizáne, keď bolo po všetkom. A ona potom tou mincou zaplatila úbožiakovi, ktorý bol od hladu ochotný urobiť čokoľvek, za vraždu niekoho, kto mal takýchto mincí plné vrecká. A hneď ráno sa ten zle zaplatený vrah vyhral na rínok a kúpil si tam od pekára peceň chleba... Možno.

Možno je tá minca jediné, čo zostalo na popraviske v kôpke popola z úbožiaka, ktorého chytili pri čine; možno ju našiel kat, ktorý mal zmysel pre humor, a s výkrikom „Chytaj!“ ju hodil najbližšie stojacemu slepému žobrákovi, ktorých bolo pri popravách, rovnako ako pri kostoloch, vždy dosť. Slepý žobrák možno nepodľakoval ani úsmevom, lebo už z cinknutia mince o kamennú dlažbu vedel, že za tú mincu nedostane na rínku ani len peceň chleba. Možno.

Zrazu som mal pocit, ktorý zažívam, keď kráčam neskorou nocou po meste a z kostolnej veže sa ozvú tri údery zvona. V tej chvíli síce viem, že je trištvrte, ale bude trvať ešte štvrt' hodiny, kým sa dozviem nakoľko. V živote sa žiaľ často stáva, že človek vie, že je už trištvrte, ale netuší nakoľko.

Uvedomil som si, že som sa stal súčasťou života „mojej“ mince, no nemohol som v tej chvíli vedieť, ktorou z postáv. Možno by bolo najlepšie, čo najskôr ju stratiť, a stať sa tak jedným z mnohých neznámych, ktorí ju stratili predtým mnou. Ale stratiť niečo naschvál je vlastne to isté, akoby ste to zahodili, a to by som v tomto prípade naozaj nedokázal. Nezostávalo iné, len čakať, čo vymyslí ona.

Od vedľajšieho stola ma uprene pozoroval zamračený pán s pohľadom upretým na mincu v mojich prstoch. Napadlo mi, že je možno tiež súčasťou jej života. Pozrel som sa neznámemu priamo do očí.

Akoby čakal len na to. Postavil sa a podišiel k môjmu stolu.

„Prepáčte mi moju drzosť,“ prehovoril ospravedľujúco, „ale už vás pozorujem dosť dlho, a po celú dobu žmolíte v prstoch historickú mincu.“

Súhlasne som prikývol a v duchu som sa snažil tomu postaršiemu mužovi priradiť niektorú z postáv z jej života.

„Chcete mi azda povedať, že patrí vám?“ opýtal som sa pokojne.

„Nie; bohužiaľ nie,“ odpovedal s chladným úsmevom, a potom, možno nevedomky, zvýšil hlas:

„Chcel som vás len upozorniť, že brušká prstov obsahujú množstvo i neviditeľnej špiny a hlavne mastnoty. To všetko sa púhym dotykom prenáša na mincu a škodí jej viac, ako čokoľvek iné.“

Prekvapenie v mojej tvári bolo natoľko výrazné, že sa neznámy okamžite upokojil a začal ospravedľujúco vysvetľovať:

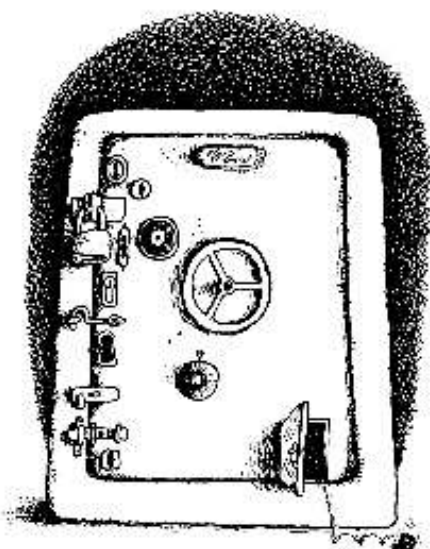
„Prepáčte som dlhoročný a skúsený numizmatik. Zdá sa, že ste môj začínajúci kolega, nuž veľmi rád vám vysvetlím niekoľko dôležitých krokov pre zachovanie a správne uloženie obzvlášť takých vzácných artefaktov, ako máte práve v ruke. Donesiem vám výborný prípravok na vyčistenie bez najmenšieho poškodenia, špeciálnu vatú napustenú špeciálnym roztokom na krátkodobé uloženie mince, i malé škatuľky na dlhodobé uloženie, s návodom na nastavenie najvhodnejšieho prostredia. Tiež je potrebné zaobstaráť si, najlepšie vstavaný, trezor, najlepšie niekoľko, aby ste nemali celú svoju zbierku pohromade. Kvôli prípadným zlodejom, viete?“ nadýchol sa konečne, a s akousi zvláštnou nádejou v očiach uprene na mňa pozeral.

Kývol som na čašníčku, ktorá práve prechádzala okolo.

„Evka, dnes platím týmto,“ položil som jej do dlane „moju“ mincu. „Iné pri sebe nemám. Ale nedávajte ju nikomu, nech mi máte zajtra ako vydať,“ poďakoval som úsmevom a pobral som sa na odchod.

„Ale to predsa...!“ zalapal numizmatik po dychu.

„Prepáčte pane;“ otočil som sa k nemu od dverí, „ale vy do jej života naozaj nepatríte.“

Hodinky

Aj v to popoludnie som, teraz už zvyčajným, pomalým krokom, prechádzal popri opustených lavičkách, keď môj pohľad upútal akýsi lesklý predmet pri jednej z nich.

Pozrel som sa pozornejšie a naozaj som sa nemýlil. Na zemi ležali nádherné náramkové hodinky.

Pocit nadšenia na moment potlačila myšlienka stať sa takzvaným poctivým nálezcom, ale bol to skutočne len moment.

„Takéto niečo sa nestáva každý deň,“ pomyslel som si srdnato. „A napokon, ten, čo si mohol dovoliť stratiť takéto drahé hodinky, má určite aj na druhé,“ zakončil som svoju svedomieočistnú úvahu.

Nenápadne som sa poobzeral navôkol. Nikde nikoho. A tak som hodinky špičkou topánky opatrne zasunul pod lavičku, na ktorú som si vzápätí sadol.

Nenápadne zodvihnúť nájdený klenot, pomocou „náhodou“ vypadnutých novín, nebol už žiaden problém.

Zapol som si hodinky na zápästie, a klamal by som, keby som nepriznal, že ma zalial pocit hrdosti a spokojnosti nad sebou samým.

„To je už toľko hodín?“ pozrel som sa prekvapene na ciferník mojich nových hodiniek. Vstal som a vydal som sa ďalej v smere svojej navyknutej trasy.

Od vstupu do radov dôchodcov, som nemal hodinky na ruke, nuž som si túto náhlu zmenu neustále uvedomoval.

S úľubou som pozrel na zápästie. Veľká ručička už bola opäť bližšie k dvanástke, jedinému číslu na striebornom, lesklom ciferníku.

„To to letí!“ pomyslel som si a mimovoľne zrýchlil krok.

Proti mne sa blížil sused z nášho domu. Pozdravili sme sa už na diaľku, a keď sme sa míňali, opýtal sa ma s úsmevom: „Kamže sa ponáhľate?“

„Ale, to viete...“ odpovedal som a nespomaliac som ukázal na moje nové hodinky. Sused sa chápavo usmial a stratil sa kdesi v uličkách za mojím chrbtom.

Šiel som stále rýchlejšie a začínal som si zrazu uvedomovať, že môj vek má už svoje nie práve najpríjemnejšie prejavy. Opäť som sa pozrel na hodinky. Teraz už nie s nadšením, skôr s obavou. Ako sa v zapätí ukázalo, oprávnene. Veľká ručička už bola takmer na dvanástke.

Rozbehol som sa. V náhodných okoloidúcich som určite vyvolával úžas, ale nemal som čas na prijímanie prejavov ich uznania.

Ďaleko som však nedobehol. Sťažka som sa zvalil na lavičku.

Až keď sa vedľa mňa ozval známy hlas, uvedomil som si, že na lavičke nie som sám.

„Kam sa tak ponáhľáš?“ opýtal sa pokojne a s úsmevom môj bývalý spolužiak zo ZDŠ-ky.

„Ale...ale...“ lapal som po dychu a ľavou rukou som si tlačil na srdce, ktoré akoby išlo z hrude vyskočiť. „Ale...to vieš...“ Zrazu som si uvedomil, že neviem, čo dodať.

„Tak si chvíľu oddýchni, aspoň sa konečne po rokoch porozprávame,“ upokojoval ma.

„Máš pravdu, nevideli sme sa ani nepamätám,“ začal som konečne pomaly naberať dych.

„Čakal som, že ma prídeš pozrieť aspoň na moju šesťdesiatku,“ pohoršoval sa môj bývalý priateľ, no hneď sa usmial: „Či si mi vari ešte stále neodpustil, že som ti prebral Marienku?“ pichol do mňa prstom.

„Prosím ťa; to bolo dávno!“ pokúsil som sa o úsmev. „A na tie narodeniny som žiaľ prísť nemohol, ale darček pre teba mám, nemysli si.“

Jeho údiv bol úprimný.

„Ty si bol vždy pozorný,“ snažil sa predstierať rozpaky. „Čo to je? Ved’ ma nenapínaj, vieš, že mám slabé srdce!“

Pomaly som zo svojho zápästia odopol nájdené hodinky.

„Prosím, toto je môj darček. Uži si ich v zdraví!“

Chvíľu sa tváril, že taký drahý dar nemôže prijať, ale skutočne len chvíľu; neriskoval, že si to rozmyslím.

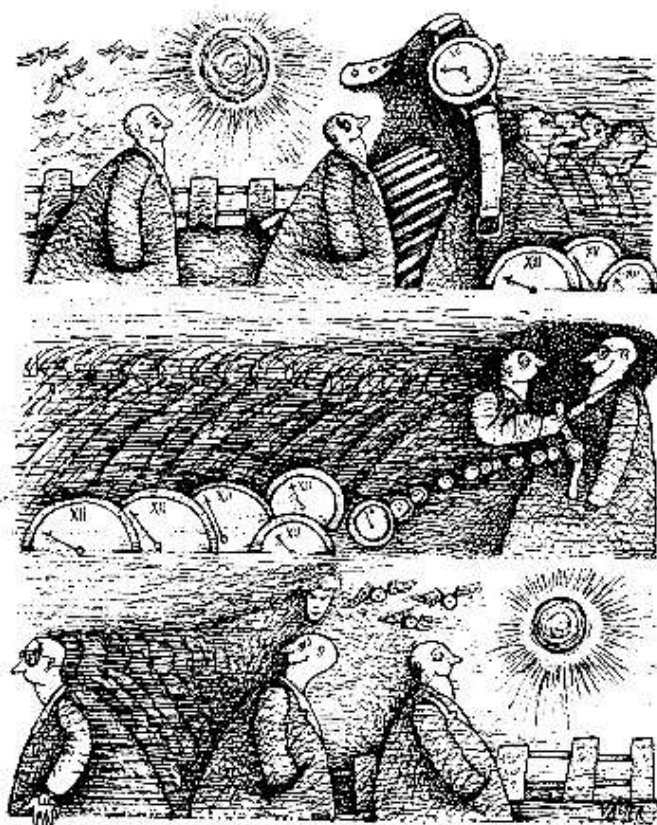
So žiariacimi očami si nasadil hodinky na ruku a spokojne si ich obzeral.

„A inak; ako teraz žiješ?“ chcel som pokračovať v prerušenom rozhovore.

„Nuž, ujde to. Nemôžem sa sťažovať. Času mám...“ nedokončil vetu, lebo sa znovu pozrel na hodinky. „Žiaľ budem musieť už ísť,“ vstal zrazu. „Ved’ sa ešte stretneme,“ povedal už v chôdzi a narýchlo kývol rukou na pozdrav.

Pozeral som sa za ním. Videl som ako občas fľochol na zápästie a pridal do kroku. Ba skôr ako sa mi stratil z dohľadu, videl som ešte ako sa rozbehol aj napriek svojmu slabému srdcu.

„To je za Marienku!“ pomyslel som si s pocitom zadosťučinenia a svojím už zvyčajným pomalým krokom som pokračoval v prechádzke po nábřeží, zaliatom popoludňajším slnkom.

Gitarista

Zobudil som sa. Bola vari hodina po pravom poludní. Neviem, či je ešte aj nejaké iné poludnie, ale to, ktoré mám na mysli, sa zvykne nazývať pravým.

Zobudil som sa na zvuk, ktorý ma prekvapil. Pod oknami na chodníku hral niekto na gitaru a spieval: „...ší lavs jú, jééé, jééé, jééé...“. Mimochodom, nie zle.

Neveriacky som podišiel k oknu a vyzrel von. Bola to pravda. O stenu nášho činžiaku sa opieral spievajúci mladík s gitarou v rukách, pred sebou na zemi otvorený futrál.

Ja viem, žiadna zvláštnosť, takýchto chalanov je dnes po meste dosť; ale nikdy by som neveril, že niekedy jedného z nich uvidím v našej ulici.

Bývam totiž v starobylej, tichej uličke, bokom od rušného centra. Nehovoriac o tom, že naša ulica končí pri zvyšku mestských hradieb, takže je, ako sa vraví, slepá. Našou ulicou neprejde nikto okrem tých zopár nájomníkov, ktorí tu bývame.

„Pravdepodobne začiatočník,“ pomyslel som si. „Alebo si to chce najprv vyskúšať nanečisto,“ napadlo mi a pocítil som k nemu sympatie. Tiež som kedysi začínal veľmi opatrne.

Keď som po krátkom čase odchádzal z domu, mladík tam ešte stál a spieval. Vytiahol som dvojeurovku a hodil som ju do prázdneho futrálu. Chlapec, bez toho aby prestal spievať, sa usmial a poďakoval miernym kývnutím hlavy. Odpovedal som mu povzbudivo zdvihnutým palcom, a pobral som sa za svojimi, v ten deň, príjemnými nepovinnosťami.

Mládenca som potom pár dní v našej ulici nevidel. Zjavil sa až o tri dni. Nikdy by som neveril, že sa dá z dvojeurovky vyžiť tak dlho.

Zvláštne bolo, že keď ma jeho hlas opäť zobudil, pocítil som akúsi tichú radosť.

Keď som mu dával do prázdneho futrálu mincu, opäť sa usmial a poďakoval kývnutím hlavy.

Presne tak sa všetko opakovalo o tri dni; a potom rovnako o ďalšie tri dni, a napokon sa z toho stal akýsi tajomný rituál.

Hm!

Kupoval som si tou dvojeurovkou, každý tretí deň, dobrý pocit, že som ešte stále skromný a ľudský? Či som si u toho mládenca len nenápadne predplácal jeho sympatie, až raz z neho možno niečo bude. Alebo som si tajne, tak aby som ani ja o tom akože nevedel, kupoval dobré skutky do zásoby, až raz budem účtovať u úplne iného vedúceho ako je ten, na ktorého som už roky zvyknutý v mojej kaviarni?

Hľadal som odpoveď, ktorú som vlastne ani nechcel nájsť.

Prišla jeseň. Chladná a upršaná. Znie to ako kliše, ale tá jeseň bola naozaj presne taká. Odporný čas, ktorý sa dá prežiť len vďaka tomu, že kedysi ktosi vymyslel kaviarne.

V jeden z tých nepríjemných večerov som sedel v jednej z tých príjemných staromestských kaviarní.

Zrazu som ho zbadal stáť za oknom. Gitaru mal zavesenú na chrbte, uzímené ruky vopchané vo vreckách džínovej bundy a s trochou závesti hľadel dnu. Keby mal v ruke zápalky a šiel by v tej chvíli náhodou okolo pán Andersen, musel by mať neodbytný pocit, že túto scénu už kdesi videl.

Mávol som na mládenca a naznačil som mu, aby vošiel a prisadol si ku mne. Trochu zaskočene sa usmial, opatrne sa poobzeral, či to pozvanie patrilo jemu a rovnako opatrne vošiel dnu.

„Podťe sa zohriať. Dáte si grog?“ opýtal som sa ho, len čo nerozhodne podišiel k môjmu stolu.

„Ja...viete...hádam čaj,“ povedal, akoby stále neveril tomu, že moje pozvanie myslím vážne.

„Fajn; tak čaj s rumom,“ naznačil som rukou, aby si už konečne sadol a objednal som aj sebe, aby sa necítil trápne.

Po niekoľkých úvodných frázach a po prvom horúcom dúšku som sa konečne odhodlal k otázke, na ktorú som bol zvedavý od prvého dňa kedy sa zjavil pod mojimi oknami.

„Prezradte mi drahý priateľ; prečo ste si vybrali práve našu ulicu. Vari sú už všetky rohy rušných ulíc obsadené?“

„To asi nie,“ odpovedal ostýchavo, a chvíľu akoby hľadal správne slovo. „Ale, viete, ja som hrozne nesmelý.“

Chvíľu sa mi darilo nerozosmiať sa, ale keď som zbadal jeho úprimný pohľad, prestal som sa pretvarovať a zostalo len dúfať, že sa neurazí.

Neurazil. Naopak; posedeli sme spolu do záverečnej, po niekoľkých Becherovkách a Fernetoch sme si potykali, našli sme zopár spoločných priateľov a v hlbokjej noci sme sa rozchádzali ako dobrí kamaráti.

Keď som o niekoľko dní začul pod oknami jeho spev, potešil som sa, ako sa poteší človek keď stretne priateľa. Zamyslel som sa či mám medzi mincami aj dvojeurovku... a vtedy som si to uvedomil.

Všetko bolo zrazu inak.

Už mu nemôžem len tak, ako predtým, hodiť do futrálu dvojeurovú mincu. To som si mohol dovoliť k neznámemu chalanovi, hrajúcemu na ulici, čo je okoloidúcemu vďačný za každý cent, ale nie k priateľovi, s ktorým si tykám, a ktorý má svoje miesto pri mojom stole v mojej obľúbenej kaviarni. Veď by sme sa vlastne nemohli v tej kaviarni už ani stretávať. Časom by mu pripadalo ponížujúce, keby som stále platil za neho, no keby chcel platiť on, bolo by naozaj trápne, aby platil peniazmi, ktoré som mu predtým hodil do futrálu.

Schádzajúc po schodoch som rozmýšľal, ako sa zachovať. Pristihol som sa dokonca pri úvahe o tom aká je škoda, že náš dom nemá zadný východ. A pritom som si ani nevedel odpovedať na otázku, pred čím chcem vlastne utiecť.

Vyšiel som z domu. Môj mladý priateľ práve spieval, že „...inzbina hárd dej znajt...“.

Keď ma zbadal usmial sa a pozdravil kývnutím hlavy.

To kývnutie bolo iné, ako kývnutie, ktorým zvykol ďakovať za moju mincu, a ja som si to vysvetlil, ako náznak pochopenia, že vie, že teraz je už všetko akosi inak.

Rovnako priateľsky som sa usmial, kývol som na pozdrav, a pokračoval v chôdzi.

„Na najbližšie dva dni mám pokoj,“ pomyslel som si s úľavou, vediac, že mládenec chodí do našej ulice každý tretí deň.

Avšak len čo sa stal dnešok včerajškom, zobudil ma jeho spev.

Chvíľu som si myslel, že sa mi o ňom už aj sníva. Potom som zauvažoval, či som to včerajšie posedenie s priateľmi trochu neprehnal a snažil som sa prísť na to, koľkého by dnes malo byť, no napokon som si uvedomil, že dnes je naozaj dnes a môj mladý priateľ hrá na ulici, rovnako ako včera.

Snažil som sa doma zdržať čo najdlhšie, no keď som to už viac predlžovať nemohol, vybehol som z domu, a mládencovi s gitarou som, s priateľským úsmevom, uponáhľane kývol na pozdrav. Snažil som sa čo naj dôveryhodnejšie vyvolať dojem, že sa teraz veľmi, ale naozaj veľmi, niekam ponáhľam.

Keď ma jeho spev pod oknami zobudil aj v nasledujúce poludnie, prvé, nad čím som sa zamyslel bolo, či dnes vôbec musím niekam ísť.

Napokon prečo by som nemohol raz skúsiť písať aj cez deň; možno si iba nahováram, že tvoriť dokážem len v tichu noci.

„Keď si uvedomí, že asi nie som doma, jednoducho sa poberie preč,“ zauvažoval som.

V pracovni, s oknom do dvora, som jeho spev nepočul, a aj keď som nič nenapísal, aspoň som si konečne urobil poriadok na stole.

Podvečer, keď som odchádzal z domu, mladík tam už nebol.

Na druhý deň ma jeho spev zobudil vari o hodinu skôr, ako zvykol doteraz chodiť pred náš dom.

Najprv som bol trochu namrzený, ale pravda je, že bol najvyšší čas urobiť si poriadok aj v papieroch a daňových dokladoch.

Na ďalší deň som už dokonca dokázal aj čo-to napísať, ba dokončil som konečne dlho rozpracovaný text jednej piesne.

Keď ma svojou hrou v nasledujúci deň zobudil ešte skôr, ako kedykoľvek predtým, už som nebol ani nahneváný a po výdatných raňajkách som sa s nadšením pustil do práce. Začal som veriť, že sľúbený rukopis mojej novej knihy predsa len stihnem odovzdať načas.

Okolo obeda som si uvedomil, že môžem byť môjmu mladému priateľovi s gitarou vlastne vďačný. A keďže som zástanca pravidla, že skutočnú vďaku treba prejaviť čo najskôr, najlepšie okamžite, rozhodol som sa pozvať ho k sebe na panáka, či aspoň šálku kávy. Vedť napokon, sme predsa priatelia.

Prešiel som do spálne a vyzrel som z okna. Môj rozšafný úsmev sa však zrazu premenil na akúsi čudnú grimasu, a udivene som hľadel, ako mládenca práve nakladajú do sanitky. Zdalo sa, že bol v bezvedomí.

Kým som vybehol pred dom, sanitka tam už nebola. Na chodníku stála len zamyslená suseda z prízemí.

„Čo sa stalo, pre boha?!“ opýtal som sa vystrašene.

Suseda pokrútila hlavou a mierne pokrčila plecami. „Vraj bude v poriadku. Lekár povedal, že to je len slabosťou... od hladu. No verili by ste tomu?!“

Spisovateľ

Bol to určite hanblivý mládenec s gitarou, ktorý chodil hrať do našej slepej uličky, kto ma priviedol k tomu, aby som si začal zrazu viac všímať týchto pouličných umelcov.

Zostal som až zaskočený, keď som zistil, koľko ich v našom meste je. A nie všetci hrajú na gitarách. Na jednom rohu znie flauta, na ďalšom akordeón, inde hrá mladík na trubku, ba videl som aj mladú dámu s harfou. Harfa má nevýhodu, že je dosť veľká na nosenie pod pazuchou, ale zas jej nesporná výhoda je v tom, že má najväčší futrál.

Na jednej z uličiek starého mesta som chvíľu pozoroval maliara portrétistu, ktorý sa snažil získať zákazníkov tým, že ich maľoval tak, ako sa chceli vidieť. Škoda, že nemal talent; jeho nápad nebol zlý.

Keď som však na jednom z námestí zbadal mladého sochára, ktorý hľadiac plamenným pohľadom spod baretky, sochal akýsi ťažko definovateľný tvar z hlíny, a ľudia mu za to, do klobúka položenom na zemi, hádzali mince, začal som mať zrazu zvláštny pocit nespravodlivosti.

Ešte raz som pozorne prešiel celé mesto; závistlivo hľadel do plniacich sa futrálov pri nohách usmiatych umelcov a potvrdil som si čo som hľadal.

V žiadnej uličke, na žiadnom rohu či námestí, ba ani na nábreží, nikde žiaden spisovateľ.

Zvyšok dňa som presedel v kaviarni a výdatne zapíjal pocit menejcennosti.

Záverečná ma znovu vyhnala do ulíc. Ale teraz som sa netúlal len tak bezcieľne. Naopak; mal som dokonca veľmi presný cieľ.

Na druhý deň, krátko popoludní som prišiel na miesto, ktoré som si v noci vybral. Bol to jeden z rohov malého námestíčka, ktoré tvorila križovatka dvoch širokých ulíc pešej zóny.

Postavil som sa na roh oproti banke, ktorá tam náhodou stála, aby som mal stále na očiach symbol môjho snaženia. Veril som, že si v nej raz otvorím účet a nad siahodlhými výpismi budem potom nostalgicky spomínať, ako som naň kedysi uložil svoje prvé euro.

Na neveľký stolík, ktorý som našiel v spoločnej pivnici nášho domu, som položil starý písací stroj, vedľa neho kôpku nepopísaných papierov a na zem pred stolík som roztvoril futrál z písacieho stroja. Napokon tiež nebol najmenší.

Natiahol som papier do stroja a začal písať.

Občas sa na mňa niekto nechápavo zadíval, potom sa poobzeral naokolo, akoby hľadal vysvetlenie toho, čo tam robím, a napokon šiel ďalej. Večer som nemal vo futráli ani cent.

Vedel som však, že každý začiatok je ťažký, a navyše som si uvedomil, že aj ja som urobil chybu, keď som zabudol na starý osvedčený trik pouličných umelcov, hodiť do svojho futrálu aspoň zopár eur a bankovku, aby som jasne naznačil, že sú i takí, čo hodia aj bankovku, nielen nejaké drobné.

Na druhý deň som už po pár hodinách písania zaznamenal prvý výraznejší úspech. Neznámy muž v stredných rokoch ma chvíľu zamyslene pozoroval, potom podišiel ku mne a so záujmom sa opýtal:

„Čo píšete?“

„Poviedku,“ odpovedal som slušne. „Bude sa volať 'Môj cudzí kabát'.“

„Mhm, mhm!“ zahundral chápavo a rovnako zamyslene, ako ma predtým pozoroval, odišiel.

Večer som vo futráli nemal ani tú päťeurovku, ktorú som tam dal.

Na ďalší deň sa však záujem o moju prácu predsa len konečne objavil. Podchvíľou sa niekto pristavil a opýtal sa čo píšem, alebo na čom práve pracujem. Vždy som slušne odpovedal. Raz to bola moja ďalšia poviedka, inokedy text piesne, či aforizmus; raz ma dokonca pristihli vo chvíli, keď som písal kúsok z nového filmového scenára.

Večer som mal vo futráli prvý základ môjho budúceho bankového konta - 3,60 €.

Niekde som však stále robil chybu. Len nie a nie prísť na to, kde.

V pondelok som si dal, tak ako každá umelecká inštitúcia, voľno, a bol som sa len tak prejsť. Ako sa onedlho ukázalo, bolo to šťastné rozhodnutie.

Na jednom rohu som chvíľu pozoroval mládenca spievajúceho akési neznáme piesne, zrejme vlastná tvorba.

Nebolo to zlé, ale aj tak som sa viac zdržal na inom rohu, kde som si v duchu spolu s hudobníkom pospevoval piesne Beatles a Karola Kryla. Pospevoval som si naozaj len v duchu, lebo neviem veľmi dobre spievať a nechcel som mládenkovi odplašiť ostatných okolostojacich.

Keď som odchádzal, neodolal som, a tiež som mu hodil do futrálu zopár drobných.

Vtedy mi zrazu všetko došlo. Všetko som pochopil.

Na druhý deň som písal za svojim stolíkom na rohu oproti banke už od obeda. Veru ani netrvalo dlho a pristavil sa prvý manželský pár.

„Prepáčte,“ oslovil ma muž nespoko, no keď videl, že som sa na neho usmial pokračoval odvážnejšie. „Čo píšete, prosím?“

„Troch mušketierov,“ odpovedal som pokojne, tak aby nebolo o mojej odpovedi najmenších pochýb.

„Ach; to poznám!“ usmial sa nadšene muž a s neskrývanou dávkou hrdosti pozrel na svoju manželku. Tá mu jeho pohľad opätovala úsmevom a pohľadom plným uznania.

„Ak vám to nebude vadiť,“ naklonil sa muž ku mne, „my by sme sa chvíľku pozerali,“ a rýchlo dodal: „Nebojte sa, nebudeme vyrušovať.“

Súhlasne som pokýval hlavou; ale len tak mierne, aby si uvedomil, že som veľkorysý a pokračoval som v písaní.

Periférnym pohľadom som videl, ako manželka do muža nenápadne drgla, akoby mu chcela niečo naznačiť. Muž jej upozornenie pochopil, vytiahol peňaženku a s ospravedlňujúcim výrazom položil opatrne do môjho futrálu päťeurovú bankovku.

Poďakoval som jemným kývnutím hlavy a výrazne som sa zamyslel, aby videli nie len písanie, ale aj samotný proces tvorby.

Ak sa zastavíte kdekoľvek na ulici a uprene sa zadívate kamsi do hora, pozrie sa tam každý okoloidúci, ba o chvíľu sa vytvorí skupina ľudí pozerajúca tým smerom aj keď ste vy už medzitým odišli.

Rovnako sa k manželom pred mojím stolíkom začali pridávať ďalší ľudia a zaujato sledovali ako píšem. Ak sa niekto zo skupiny prizierajúcich opatrne opýtal čo sa deje, muž s istou dávkou pýchy zasväteného, pošepky informoval, že práve píšem Troch mušketierov a prstom na ústach naznačil, že nie je dobré vyrušovať. Ostatní chápavo pokývali hlavami a mince i bankovky mi do futrálu kladli naozaj opatrne.

V jednom momente ku mne pristúpil akýsi starší pán, očividne profesor na dôchodku, a opatrne povedal:

„Prepáčte prosím, ale Troch mušketierov už napísal Alexander Dumas.“

Priateľsky som sa na neho pozrel, súhlasne som prikývol: „Áno pane; ale dávno.“

„To je pravda,“ zašepkal starý profesor zblbnuto, hodil mi do futrálu časť svojho dôchodku, a zamyslene odišiel.

K prizierajúcej sa skupinke sa pridávali ďalší, a tí ktorí sa rozhodli odísť, odchádzali potichu a nenápadne, akoby sa hanbili za to, že už musia ísť.

„A poznáte Hlavu XXII?“ zavolať na mňa zrazu jeden mladík, ktorý sa očividne chcel predviesť pred svojou sympatickou dievčinou, ktorú držal okolo pliec.

Bez najmenšieho náznaku hnevu, skôr naopak, s prejavom nadšenia som sa na neho pozrel.

„Pravdaže,“ usmial som sa. „Moment, len dokončím vetu,“ povedal som, dopísal som vetu, vybral zo stroja popísaný papier a založil doň čistý.

„Máte na mysli niektorú konkrétnu kapitolu?“ opýtal som sa mladíka.

Ten len prekvapene pokrútil hlavou.

„Nuž dobre; tak začnem od začiatku,“ povedal som viac pre seba a začal som písať.

Mladík pochopil, že ak nehodí zopár mincí do futrálu, neodíde bez hanby.

Poďakoval som mu kývnutím hlavy a úsmevom som pozdravil jeho krásnu priateľku.

Po niekoľkých minútach podišla k môjmu stolíku pani v strednom veku a trochu hanblivo sa usmiala:

„Ak by som mohla aj ja poprosiť; ja mám najradšej knihu Búrlivé výšiny,“ a opatrne položila do futrálu zopár eurových mincí.

„S najväčšou radosťou,“ usmial som sa priateľsky a vložil som do stroja čistý papier.

Chvíľu nadšene pozorovala ako píšem, a potom sa s tichým „Ďakujem“ a zasneným pohľadom pobrala preč.

„A píšete aj rozprávky?“ ozval sa zrazu jeden pán držiaci za ruku malé dievčatko s belasou mašľou v zlatistých vláskoch.

„Pravdaže. Ktorá by to mala byť?“ pozrel som sa s úsmevom na dievčatko, ktoré pred mojím pohľadom hanblivo sklopilo očka.

„Nejakú o princeznej,“ zašepkalo nasmelo.

„Najlepšie hádam o Zlatovláske,“ ponúkol som a dievčatko len nemo prikývlo.

Do večera som minul všetok papier, a keď som potom v kaviarni prerátaval obsah môjho futrálu, zistil som, že si bez najmenších obáv môžem dopriať aj pohárik niečoho dobrého.

V tej chvíli som vedel, že strávim celkom príjemné leto. Keď ma jesenné pl'ušte, a zimné, snehové fujavice, zaženú do tepla domova, strávim ten čas v knižniciach nášho mesta.

Je ešte veľa kníh, ktoré som nečítal, a ktorými by som mohol, keď príde znovu leto, urobiť okoloidúcim radosť.

Medved'

V deň tretích narodenín mojej dcéry Nikolky, som jej okrem vecí užitočných, ktoré pravdaže žiadne dieťa na svete nepovažuje za dar, kúpil krásneho mechanického medveďa.

Keď som bol malý, mal som podobného a stal sa mojím najvernejším priateľom i spovedníkom. Dodnes ho s istou dávkou sentimentu schovávam medzi svojimi vecami a vôbec mi nevadí, že na mnohých miestach z neho trčí slama a jedno oko na mňa pozerá vyčítavo svojim rozbitým pohľadom. Proti svojmu novému kolegovi má však jednu ohromnú výhodu; kam ho posadíte, tam sedí.

Ten, ktorého som tak neuvážene kúpil dcére, je, ako som už spomenul, totiž mechanický.

Na chrbte má ukrytú páčku, ktorú keď zatlačíte, medveď začne chodiť, mávať rukami, čochvíľa sa zastaví, nechápavo pokrúti hlavou a opäť kráča ďalej. No proste, je to jeden z nás.

Najprv sme sa aj s manželkou na tomto výdobytku techniky ohromne zabávali, potom sa však stalo, že medveď prešiel krížom cez izbu vo chvíli, keď manželka so zatajeným dychom, cez škáročky medzi prstami na prižmúrených očiach, sledovala v televízii nočný horor. V strede izby sa maco zastavil, svojim typickým spôsobom nechápavo pokrútil hlavou a odišiel do detskej izby.

Po ten moment si to pamätá manželka a od toho momentu celý panelák. Žena totiž, skôr ako omdlela, stačila ešte zvresknúť tak nahlas, že nielen medveď v detskej izbe, ale určite aj susedia pohoršene krútili hlavami.

Keď som svoju polovičku konečne prebral k životu, prvé čo chcela urobiť, bola úplná likvidácia mechanickej hračky. Vysvetľovanie, že išlo o náhodné spustenie činnosti medveďa bolo márne. Život mu zachránil len argument, že by naše dieťa za svojou milovanou hračkou určite smútilo.

Už o niekoľko dní sa situácia opakovala, ale s vymenenými úlohami. Teraz zachraňovala život medveďovi manželka a mojou jedinou túžbou bolo odtrhnúť mu hlavu.

Vošiel totiž do spálne vo chvíli, kedy by som nezniesol, aby tam vošiel ktokoľvek, nieto ešte medveď, ktorý navyše nechápavo až povýšene krútil hlavou. Manželka, neviem prečo, dostala v tej chvíli záchvat smiechu.

Medveďov osud sa však napokon predsa len jedného dňa naplnil.

Naša dcéra si vymyslela, že chce mať svojho maca v noci vedľa seba v postieľke. Nebolo by na tom nič zvláštne, napokon ja som s tým mojím kedysi tiež spával pod jednou perinou. Záhadou však bolo, že od tej doby bola naša malá neustále prechladnutá.

„Dieťa nám rastie, nuž sa počas spánku viac pohybuje a odkopáva,“ vraveli sme si a zvykli sme si v noci častejšie vstať a dcéru zakrývať. Pôsobilo dojemne, že hoci naše dieťa bolo odokryté, medveď bol perinkou vždy starostlivo prikrytý. Tento zvyk mala naša Nikolka vypestovaný už od bábik.

A tak som sa raz rozhodol, že počkám až malá zaspí a milovaného maca z postieľky vyberiem.

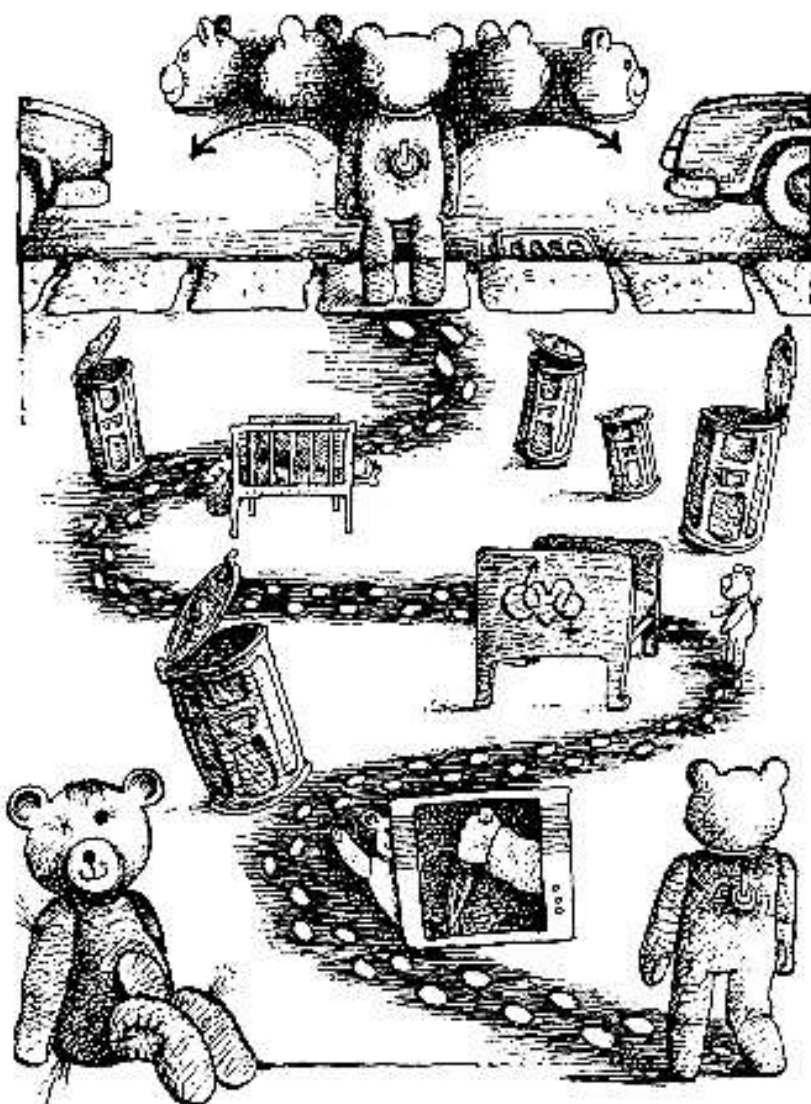
Uložil som dcérku, jemne pozakrýval, vedľa nej som položil toho, pre mňa už odporného medveďa, obom som zaželel dobrú noc a schoval som sa za postieľku. Netrvalo dlho a bolo počuť pravidelné, pokojné oddychovanie spiaceho dieťaťa. Opatrne som vykukol, a to čo som uvidel, mi vyrazilo dych. Medveď zrazu otočil hlavu a pozrel sa na svoju malú, spiacu majiteľku. Keď sa uistil že spí, poobzeral sa navôkol, mňa si našťastie nevšimol, a potom jedným ťahom stiahol z našej dcéry prikrývku, do ktorej sa on sám spokojne zababúšil.

Ked' som sa o chvíľu, pri smetnej nádobe pred domom, rozhodol konečne medveďovi hlavu odtrhnúť, opantal ma zrazu zvláštny pocit. Také niečo musia prežívať ľudia, ktorí si uvedomia, že sa práve rozhodli vraždiť.

Nuž som medveďa položil na zem, stlačil som páčku na chrbte a sledoval som ho, až kým sa mi nestratil v diaľke z očí. Pre istotu.

Musím sa priznať, že som tajne dúfal, že ho zrazí auto, najlepšie v momente keď bude opäť tupo točiť hlavou. Lenže som sa tešil márne. On sa vždy najprv predpisovo poobzeral na všetky strany.

Ak ho niekde uvidíte kráčať, alebo nebodaj stáť pred vašimi dverami, dajte si poradiť a urobte jednu z dvoch možných vecí. Buď otočte jeho, alebo sa aspoň otočte vy a rýchlo zatvorte dvere.

Illusion

Zobudil som sa. Aj keď v tej chvíli by som na tomto označení až tak tvrdohlavo netrval.

Na svetelnom displeji mojich stolových hodín som síce dokázal rozoznať čísla a aj z nich pochopiť, že je niečo po štvrtej hodine; ba pri pohľade z okna som bol schopný vydedukovať aj to, že by to mala byť hodina nočná. Takže prítomnosť som bol schopný aspoň ako-tak zmapovať, ale minulosť, tá chýbala úplne. Teda nie celá, ale rozhodne by sa dalo namiesto mojich posledných hodín napísať HIC SUNT LEONES.

„Takto teda vyzerá koniec kariéry zarytého abstinenta,“ pomyslel som si, keď som sa s námahou zviechal z postele a udivene hľadel na svoj oblek, ktorý nedobrovoľne prijal funkciu pyžama a podľa toho teraz aj vyzeral.

S istou dávkou hrôzy som zistil, že vyzliecť sako, môže byť niekedy dosť náročné predsavzatie, o nohaviciach nehovoriac.

Pri, trochu trápnom, pokuse vyhladiť pokrčené sako rukou, som o čosi zavadil v jeho vrecku.

Bola to škatuľka cigariet. Na tejto skutočnosti by nebolo nič zvláštne, ale pre mňa, ako celoživotného nefajčiara, to bola skutočnosť, mierne povedané, zarážajúca.

„Bože môj! Ak takto dopadla oslava vydania mojej prvej knihy, ako to bude vyzerat' pri druhej, tretej, či nedajbože desiatej?!“ uvažoval som, tupo hľadiac na posledné dve cigarety v škatuľke.

„Čo najskôr musím zistiť, kde som vlastne oslavoval, aby som vedel, kam už v živote nesmiem...“ nedokončil som myšlienku, lebo som si práve všimol meno a zopár čísiel napísaných na škatuľke, evidentne ženskou rukou. *Júlia - 533 49 03*.

Čítal som to meno znovu a znovu. Snažil som sa vytiahnuť z pamäte aspoň náznak čohosi, čo by sa dalo označiť ako spomienka, ale jediné k čomu som sa dopracoval, bolo presvedčenie, že ja sa nevolám Rómeo. Neviem prečo, ale v tej chvíli ma toto uvedomenie aspoň trochu upokojovalo.

Hodil som škatuľku na stôl. Pokus o vzorné zloženie nohavíc som po krátkej chvíli vzdal v nádeji, že sa mi to ešte niekedy podarí, povedzme o dva-tri dni, a spomenul som si na radu, ktorú som už toľko krát počul medzi priateľmi, že na takéto stavy je najlepšia kyslá uhorka. V duchu som si sľúbil, že hneď, ako sa znovu naučím artikulovať, zájdem do obchodu a aspoň jednu si kúpim. Dovtedy si možno spomeniem aj na to, kde sa čosi také predáva, lebo momentálne som vedel len to, že predajne obuvi môžem vynechať. Aj keď... úprimne povedané, ani tým som si v tej chvíli nebol úplne istý.

Zvyšok svojich minimálnych schopností som vynaložil na pokus vliezť pod paplón, čo sa mi napokon úspešne podarilo, aj keď som sa nemohol zbaviť pocitu, že inokedy mávam hlavu na inej strane postele.

„Júlia. Júlia!“ znelo mi Shakespearom ospievané meno hlavou, napriek mojej túžbe, ak už nemôžem nebyť, tak aspoň na nič nemyslieť. „Tá literárne slávna bola mladá a krásna, ale kto zaručí, že je to výsada všetkých Júlií sveta?“ uvažoval som a nemôžem nepriznať, že som mal pocit hrdosti, že som takej činnosti ešte schopný.

„Aká asi je? Ak je to priateľka niekoho iného, tak je určite krásna, to tak už býva. Napokon tá škatuľka cigariet, s jej menom a telefónnym číslom, vôbec nemusí byť moja. Ale ak tá škatuľka, a hlavne odkaz na nej, patrí mne, tak je vari lepšie si tú dievčinu ani nepredstavovať.“

Ved' sa poznám a viem, aké dievčatá o mňa prejavujú záujem počas celého môjho staromládeneckého života. Napokon, práve to je hlavný dôvod môjho staromládenectva.

„Ale čo ak táto je práve tá, na ktorú čakám celý život? Jedna z tých za akými sa tajne, a trochu bojazlivo, obzerám na ulici? Čo ak práve... Ježišu Kriste; prečo pri tom telefónnom čísle nebolo napísané *FERO*???! Už som mohol dávno spať! Žiadneho Fera síce tiež nepoznám, ale určite by som sa nezdržoval úvahami ako asi vyzerá!“

Najhoršie bolo, že napriek mojej neschopnosti zapamätať si čo i len číslo vlastných topánok, mal som to telefónne zo škatuľky stále pred očami.

„A čo keby som zajtra...? Mhm; a čo jej poviem?! Prepáčte ja som ten, čo si na vás síce nevie spomenúť, ale čo ak ste náhodou presne taká, ako si vás predstavujem?“ hádal som sa sám so sebou.

Spánok je však milosrdný a sen občas tiež.

Zobudil som sa čosi po tretej hodine popoludní. Slobodné povolanie má tiež svoje výhody.

Nevravím, že som sa už niekedy necítil aj lepšie, ale dlhý spánok ma celkom slušne postavil na nohy. Mal som však navyše zvláštny pocit, akoby som sa na niečo tešil. Zvláštny, nedefinovateľný pocit, ktorému som nerozumel.

Pod sprchou som si zrazu na všetko spomenul. Teda nie úplne na všetko, ale aspoň na môj nočný sen; či presnejšie denný sen. Ved' pokiaľ som si pamätal, zaspal som až keď už za oknom svitalo.

Vybavilo sa mi všetko, akoby sa to stalo len pred krátkym momentom. V tom sne som bez najmenšieho zaváhania zobral telefón a vytočil číslo, ktoré som si ešte aj teraz pamätal.

Povedal som: „Dobrý deň!“ a z druhej strany sa ozvalo: „Verila som, že zavolaš!“ Bol to nežný, príjemný ženský, či skôr dievčenský hlas. Hlas, ktorý nemohol patriť inej, ako krásnej dievčine. Občas takéto zdanie klame, ale sú chvíle, keď sa myliť nemôžeme. A toto bola jedna z nich.

„Nemohol som nezavolať.“

„To som rada.“

„A budem volať stále. Stále, až kým sa znovu nestretneme. Je hrozné mať ťa tak blízko, a pritom ťa nevidieť. Predstavovať si ako blízko sú naše pery, keď spolu telefonujeme, a pritom sa ťa nemôť dotknúť.“ Pri tejto spomienke som sa v duchu pochválil za vlastné slová. Škoda len, že čosi také mi napadá len vo sne.

„Prídem za tebou. Hoci aj hneď zajtra; ak chceš,“ povedala takmer šeptom.

„Chcem je príliš krátke slovo. Túžim; to je výstižnejšie.“ Opäť som sa v duchu neskromne pochválil za vlastné slová.

Potom zložila slúchadlo. Ale aj to urobila nežne. Pamätám si, aký som bol prekvapený, že sa dá počuť nežné zloženie slúchadla.

V tej chvíli som mal chuť vybehnúť z kúpeľne a ísť rýchlo znovu spať. Ved' možno netreba čakať až na noc.

Vedel som však, že by to bolo zbytočné. K svojej práci potrebujem ticho a pokoj, nuž som si za tie roky zvykol písať po nociach a zaspávať až nadržanom.

Túlal som sa ulicami; známych som zdravil, až keď na seba upozornili; dva krát ma skoro zrazilo auto a raz električka. Stál som pred výkladmi a nevedel som na čo sa pozerám. Bol som proste zaľúbený a pri ušiach to veru nekončilo. Musel som vyzerat' pekne idiotsky, keď som s takým neprítomným, zaľúbeným pohľadom hľadel napríklad do výkladu železiarstva alebo drogérie.

Bol som zaľúbený, a navyše som mal pocit, že moja láska je opätovaná; ako sa vzletne píše v knihách. Vôbec mi neprekážalo, že tá, ktorú ľúbim, je len snom; že vlastne ani neviem, ako vyzerá.

Deň sa zrazu míňal akosi pomaly. A keď som si pomyslel, koľko mi ešte bude trvať kým zaspím...

Keď som v jednej úzkej uličke starého mesta míňal malú, zastrčenú kaviarničku, ktorú som si doteraz nikdy nevšimol, dostal som nápad.

Vošiel som dnu, posadil som sa do rohu útulnej kaviarne a požiadal postaršiu čašníčku:

„Pohárik niečo drahého, aby som toho nemohol vypit' veľa.“

Napadlo mi totiž, že nejaký ten pohárik alkoholu ma nielen upokojí, ale hlavne mi pomôže skôr zaspáť. Veď včera ani neviem, ako som sa dostal do postele.

Keď som dopíjal tretí pohár whisky, vedel som, že je pre dnešok posledný. Jednak mi bolo jasné, že dnes už sotva niečo napíšem, a jednak som už na viac nemal.

Ukázalo sa, že môj nápad bol naozaj dobrý. Písací stroj som doma minul bez výčitiek svedomia; krátko som sa zdržal v kúpeľni a zaspal som, len čo som zaboril hlavu do vankúša.

Po chvíli sa ozvalo nežné zazvonenie pri dverách. Áno; nielen položiť telefónne slúchadlo, ale aj zazvoniť sa dá nežne.

Snažil som sa ísť k dverám čo najpokojnejšie a rovnako pokojne ich otvoriť.

Stála tam. Tam, pred mojimi dverami. Stačilo len naznačiť, aby vošla.

Bola krásna. Oveľa krajšia, ako som si ju predstavoval. Oveľa krajšia, ako všetky, za ktorými som sa kedy otočil.

V prvom momente som sa chcel pozrieť na menovku na svojich dverách, aby som sa uistil, že ja som ja a ona ide naozaj za mnou. Potom som to však neurobil. Čo ak by si všimla môj pohľad a zistila by, že chce ísť do úplne iných dverí.

Zobudil som sa okolo poludnia. Otvoril som oči a dával pozor, aby som sa nepozrel smerom k oknu, lebo sa hovorí, že keď sa človek po prebudení pozrie z okna, zabudne všetko, čo sa mu v noci snívало.

V izbe akoby ešte bolo počuť ozvenu jej poslednej vety:

„Bolo to krásne; ak chceš prídem zas.“

V ten deň ma skoro zrazilo šesť áut a tri električky, a to som sa vlastne po meste ani veľmi netúlal. Ponáhľal som sa len do malej kaviarničky v úzkej uličke starého mesta.

Moje miesto pri stole v kúte bolo voľné. Popíjal som svoju whisky, ktorá sa včera tak dobre osvedčila a zamyslene som sa obzeral po miestnosti.

Kaviareň bola neveľká, útulná a tichá. Hostí tu nebolo veľa. Trochu ma prekvapilo, že som mal zrazu pocit, akoby som ich už niekde videl. Akoby som ich už poznal. Ak tu boli aj včera, určite som si ich nevšimol; vo svojej nedočkavosti som mal pocit, že som tam sám. Možno sa len na niekoho podobali. Napokon už dávnejšie som si všimol, že každý koho stretnem sa na niekoho podobá. Možno som ich videl niekde na fotografii. Možno... ale veď je to napokon jedno. Okrem postaršej, sympatickej čašníčky si ma nikto nevšimol, tak čo?

Chvíľu som cez okno sledoval okoloidúcich, ktorí sa kamsi ponáhľali a ani len nenazreli do okna mojej kaviarničky. Ponáhľali sa a vôbec netušili, čo nevidia.

Dopil som druhú whisky, a s hrôzou som si uvedomil, že do večera zostáva ešte dosť času, a ja už nemám na ďalší pohárik.

Moje znepokojenie muselo byť na mne zrejme vidieť, lebo v tej chvíli ku mne podišla čašníčka a postavila pred mňa pohár whisky.

„Na lásku!“ povedala, hoci sa mi zdalo, že ani nepohla perami ak nepočítam ten jemný úsmev.

„Prosím???“ zostal som zaskočený.

„Všade sa pije na zdravie, no tu u mňa sa pije len na lásku. Načo je zdravie tomu, kto neľúbi, a koho nemá nikto rád?“ povedala znovu akoby len tým svojim úsmevom.

„To je pravda,“ zamyslel som sa. „Takému je zdravie vlastne len na oštaru. Dlho mu trvá kým umrie.“

Jemne prikývla, povytiahnuc pri tom obočie, ako prejav uznania, že som pochopil, čo mi chcela vlastne povedať a pobrala sa k odchodu.

„Prepáčte, ale ja už dnes na viac nemám,“ zadržal som ju opatrne a ospravedlnil sa šeptom, aby ma nepočuli pri vedľajšom stole.

„Ja viem. Ale veď tu nie ste naposledy,“ povedala čašníčka tiež šeptom a s úsmevom odišla.

„Asi nie,“ pomyslel som si vďačne. „Doma neobsedím, a niekde ten zvyšok života medzi spaním, stráviť musím.“

Keď konečne predsa len prišla noc aj do tej kaviarničky, kde mal človek pocit, že sa čas zastavil, nebol som v kolenách práve najistejší. Čašníčka bola totiž o mojich návratoch dokonale presvedčená.

Kým som však prišiel domov, nočný chlad ma trochu prebral.

Ponáhľal som sa zaspáť, ako dieťa na Mikuláša, ktoré verí, že čím skôr zaspí, tým skôr mu ten dobrý ujo dá niečo do vyleštených topánok v okne.

Prišla vo chvíli, keď som zatvoril oči. Z tisícov zvonení by som to jej rozoznal, rovnako, ako by som z tisícov bozkov rozoznal hoc len jediný od nej.

Krátko po jej odchode ma zobudil poštár. Doniesol mi akýsi zabudnutý honorár a ja som mal chvíľu nutkanie sa ho opýtať, či ho neposlala tá dôverčivá čašníčka z 'mojej' kaviarničky.

V ten deň som dosť dlho pil za svoje.

„Ak to pôjde takto ďalej, budem vari prvý človek na svete, ktorý sa upije od šťastia a nedočkavosti,“ uvažoval som pri šiestom poháriku whisky, netrpezlivo hľadiac z okna, či sa už aspoň stmieva. „Môcť tak byť medveďom,“ zasníval som sa. „Boli by sme spolu celú zimu; láska moja.“

Po ďalšom poháriku som začal závidieť Eskimákovi ich polárnu noc a začal som vážne uvažovať o emigrácii. Túto myšlienku som však zavrhol, keď som si predstavil to množstvo whisky, ktoré by som potreboval na prečkanie polárneho dňa.

„Tu prichádza noc predsa len o niečo skôr,“ pomyslel som si spokojne pri pohľade z okna do tmavnej uličky.

Keby som bol schopný, asi by som domov bežal, takto som sa však nočným mestom domov len blížil. Vedel som, že musím niečo vymyslieť, napriek tomu, že tento spôsob života nebol práve na zahodenie. Ale čo vymyslieť, to som netušil.

Netušil som to ani vtedy, keď som si doma líhal do postele. Netušil som to ani vo chvíli, keď zazvonila. Akurát, že v tom momente mi to bolo úplne jedno.

Nikdy by som neveril, že každá noc, môže byť najkrajšia. S ňou to však bola pravda.

Keď som ju nad ránom pozoroval ako sa oblieka, došiel som zrazu na to, čo mám urobiť.

„Počkaj ma. Oblečiem sa a pôjdem ťa odprevadiť,“ povedal som a v duchu som si pomyslel, že sa prinajhoršom zobudím niekde na ulici.

S úsmevom prikývla.

Kráčali sme rannou ulicou, a ja som si uvedomil aké dokážu byť sny realistické. Cítil som chlad jesenného úsvitu, i počul kdesi v diaľke zvonit' prvú električku.

„Pod' me tadiaľto; niečo ti ukážem!“ nasmeroval som naše kroky do úzkej uličky.

Po niekoľkých krokoch som však zostal zarazene stáť, a nechápavo som sa obzeral.

„Hľadáš niečo?“ usmiala sa a pritúlila sa zimomravu ku mne.

„Áno... vlastne... nie... veď tu predsa...“ koktal som, a ukazoval na starý, očividne neobývaný, dom pred nami. „Tu je... teda... tu by mala byť taká... ja tu na teba... a mám tu ešte dlh...“

„Je mi chladno,“ zašepkala a chytila ma pod pazuchu.

Cez okno prvej rannej električky mi zamávala na pozdrav. Stál som na zastávke a ešte dlho som pozeral za električkou, ktorá sa ako do nekonečna, či do ničoty, ponorila do hustej rannej, jesennej hmly.

Striaslo ma od zimy a dostal som neodolateľnú chuť na pohár whisky.

„Tak si chod' ešte ľahnúť; možno sa ti tá tvoja kaviarnička znovu prisní. Veď aj ja mám sny, na ktoré sa vopred teším,“ znela mi v ušiach jej posledná veta.

